

սին մեղի... գիտակից ուժեր ցանցառ են, եւ եթէ քիչ մ'աւելի խորունկէն պրպտելու ըլլանք, իսկոյն պիտի տեսնենք որ, այս ամենուն իրական պատճառը մեր տուած հարեւանցի ու մակերեւութային կրթութիւնն է լոկ եւ ոչ այլ ինչ:

Արդ, Հեղինակն այս ու ասոր նման դպրոցական բարեկարգութեան հայող շատ մը հարցեր կը շօշափէ, հարցեր՝ որոնց կիրարկմամբն է միայն որ մենք պիտի կարենանք մեր հնաւանդ ու պատու երկական գրութեամբ օժտուած վարժարաններն ըստ մասին բարեկարգութեան ճամբան դնել: Բայց թէ երբ. ասոր պատասխանը՝ եթէ ոչ բոլորովին ժխտական, գոնեայ առ այժմ անորոշ ժամանակի մը կոնայ վերապահուած ըլլալ:

Գրքին իբր վերջաբան աւելցուած է "Կոչ կրթականներու" գլուխը, ուր կը կարդանք հետեւեալ գիտողութեան արժանի սողերը. "Օսմ. սհա՛ն. րէժիմին ատեն, բոլոր օսմ. տարրերը մրցուի մէջ են, եւ արդէն ամէնքն ալ գլած

անցած են Հայերը իրենց յառաջգիտական տեսակետով: Ազնիւ կրթականներ դարձեցէք յաւակնոտ եւ սնապարծ յայտարարութիւններէ եւ համոզումներէ. ի՛նչ կ'արժէ Հայը իր յառաջգիտութեամբ եւ կրթական գործով. որչափ գրամ ու աշխատութիւն յատկացուցած է իր այդ նպատակին, քանի՞ հատ հեղինակներ ունի... Մենք համոզուած ենք թէ եղած ենք, ամէն ազգերէ ու ցեղերէ աւելի ընդունակ ենք եւ զարգացած ենք. այո՛, մենք մեծաբան ըլլալէ զատ ուրիշ մասնագիտութիւն եւ առաւելութիւն չունինք. գաղափարի, գիտութեան, գեղարուեստի... մէջ յետամնաց ենք. եւ եթէ այսպէս մնանք տակաւին շատ աւելի պիտի յետադիմենք եւ խրոխտաբար ինքզինքնիս յառաջագէ՛մ պիտի նկատենք..." (106): Յաւելի, բայց շատ ուղիղ նկարագրութիւն:

Իցիւ թէ Հեղինակին աշխատութեան սերմերը բերրի գետնի վրայ իյնալով՝ ակնկալուած պտուղը յառաջ բերին, զոր կը մաղթենք ի բոլոր սրտէ: Հ. Գ. ԳԱՐԵՆՔԻԼԵԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

- ԳՐԱԿԱՆ — Վաճառագացի Թ.: 1909—1910. Հայ կեանք. 33:
- ՄԱՏՆԵՆԳՐԱԿԱՆ — Ակինյան Է. Ն.՝ Վրթանէս Վրդ. Զերդող եւ իւր օրկասիրութիւնները. 37:
- ԱՃԱՌԵԱՆ Է.՝ Հայոց գրերը. 46:
- ԱՃԱՌԵԱՆ Է.՝ Յուցակ հայերէն շեռագրաց նոր-հայազէտի. 52:
- ԼԵՋՈՒՐԱԳՐԱԿԱՆ — Գազանճեան Յովհ.՝ Սահմանական ներկան հայ բարբառներու մէջ. 55:
- ՄԱՋԱԿՈՒԹԵԱՆԳ Մ.՝ Անսայ բարբառի փոխ առած բառերը օտար լեզուներէ. 57:
- ՄԱՏՆԵՆԳՐԱԿԱՆ — Նազադեան Յովհ. Խ., Կրթական վերածնութիւն. (Հ. Գ. Գարանձիւն). 63:

INHALT

- LITERARISCH — Vandaçi Th.: 1909—1910. Das armenische Leben. 33.
- LITERATURGESCHICHTE — Akinian P. N.: Vrthanes Vardapet der Philosoph und seine Schriften (II). 37.
- Adjarian H.: Die armenischen Schriften. 46.
- Adjarian H.: Die armenischen Handschriften in Neu-Bajazet (II). 52.
- LINGUISTISCH — Gazandjian Joh.: Das Indikativ Präsens in arm. Dialekten. 55.
- Maxoudian M.: Die Fremdwörter in dem Dialekte von Akn. 57.
- REZENSION — Pädagogische Wiedergeburt (P. G. Karanfilian). 63.

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻՆԱՏՈՒԻ ՄԱՐԱԿԻՐ Հ. ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՆՆԵՐ

ՎԻԵՆԱ, ՄԻԽԱԵԼԵՆ ԶՊՐԵՆ